

Motion till riksdagen 2013/14:T418

av **Isak From och Per Svedberg (S)**

Ursprungskontroll av historiska fordon

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ursprungskontroll av historiska fordon.

Motivering

Dagens historiska fordon är de ca 2 procent som överlevt skrotning och som hunnit bli 30 år eller äldre. De allra äldsta är långt över 100 år gamla. Tillsammans är de bärare av vårt kulturarv. Emellanåt uppställda men mer vanligt som ett rullande museum som alla kan ta del av. Det oavsett om det rör sig om mopeder, motorcyklar, personbilar, lastbilar, bussar, traktorer, husvagnar eller släpvagnar. Dessa bevaras och inte sällan restaureras av såväl föreningar som privatpersoner och levandegör svensk fordonshistoria.

Fordonshistorien visar på såväl industri-, design-, arbetslivs-, samhälls- som trafikhistoria och berättar om hur samhället förändrades under förra århundradet. Fordonen visar också på kulturella och etnografiska skillnader globalt. Det är många hundratusentals personer och föreningar i civilsamhället som bidrar till att hålla fordonshistorien levande. Civilsamhällets engagemang stöter dessvärre på problem när dagens och framtidens lagar, förordningar och föreskrifter formas. Genom att blicka framåt kan försvårande omständigheter skapas för dem som bevarar kulturarvet. Ett sådant område är den så kallade ursprungskontrollen.

Transportstyrelsen för en dialog med bland annat Motorhistoriska Riksförbundet kring denna och bland annat har tillämpningen av den så kallade obrutna fångeskedjan avskaffats. Dock är Transportstyrelsen idag bunden till krav som den inte kan bortse ifrån. Liksom de flesta myndigheter har Transportstyrelsen i regleringsbrevet inte ett uttryckligt krav på sig att bevarandet

Fel! Okänt namn på

av de kulturhistoriska värdena säkerställs liksom att sådana värden inte förstörs.

Transportstyrelsen kräver idag in originaldokument som är mellan 30 och 100 år gamla. Många, särskilt de allra äldsta av dessa, finns i ringa omfattning bevarade. Transportstyrelsen anser sig tvingad dels att kräva in originalet, dels att i enlighet med Riksarkivets gallringsregler sedan destruera dessa oersättliga dokument.

I förordning (2001:650) om vägtrafikregister sägs om ursprungskontroll i 5 kap. 5 § följande:

En ursprungskontroll av ett fordon görs av Transportstyrelsen efter ansökan av fordonets ägare. Ansökan ska vara skriftlig och innehålla

1. uppgifter om ägarens identitet, och
2. de uppgifter om fordonet som behövs för att detta ska kunna säkert identifieras.

Till ansökan ska i övrigt de handlingar och uppgifter bifogas som Transportstyrelsen föreskriver.

Att de uppgifter om fordonet som behövs för att detta ska kunna säkert identifieras, inte alltid går att uppbringa när det gäller historiska fordon, beaktas inte genom den valda formuleringen. Att det förhåller sig på det sättet torde vara uppenbart. I Sverige som varit förskonat från krig och andra större samhällspåverkande händelser har likväl de dokument som kan stödja dessa uppgifter förstörts eller förkommit. I vår omvärld där landgränser ändras och hela länder upphört att existera har givetvis dokument upphört att existera. Transportstyrelsen kräver dock idag sådan dokumentation av fordonsägarna med hänvisning till kravet i förordningen. Att därtill den information som samlat funnits om fordonen över tid varierat i omfattning och kvalitet såväl i Sverige som globalt, gör att kravet på uppgifter i det enskilda fallet inte kan tillgodoses.

För att säkerställa bevarandet av det fordonshistoriska kulturarv och ställa proportionella krav på ägarna vid en registrering bör regeringen ge Näringsdepartementet i uppdrag att se över förordning (2001:650) om vägtrafikregister och kravet på de uppgifter om fordonet som behövs för de historiska fordonen. Riksarkivet behöver få i uppdrag att se över gallringsreglerna för Transportstyrelsen för att säkerställa att historiska dokument inte gallras och destrueras. Transportstyrelsen bör få i uppdrag att se över kravet på historiska originalhandlingar i syfte att förändra lag och praxis så att en vidimerad kopia av en eventuell originalhandling bör ha samma värde som motsvarande vidimerade handling från Riksarkivet för Transportstyrelsens handläggning. Kulturdepartementet bör få i uppdrag att i dialog med bland annat Motorhistoriska Riksförbundet utreda hur svenska departement och myndigheter bör samverka för det ideella iordningställandet, brukandet och bevarandet av det fordonshistoriska kulturarvet.

Stockholm den 3 oktober 2013

Isak From (S)

Per Svedberg (S)